

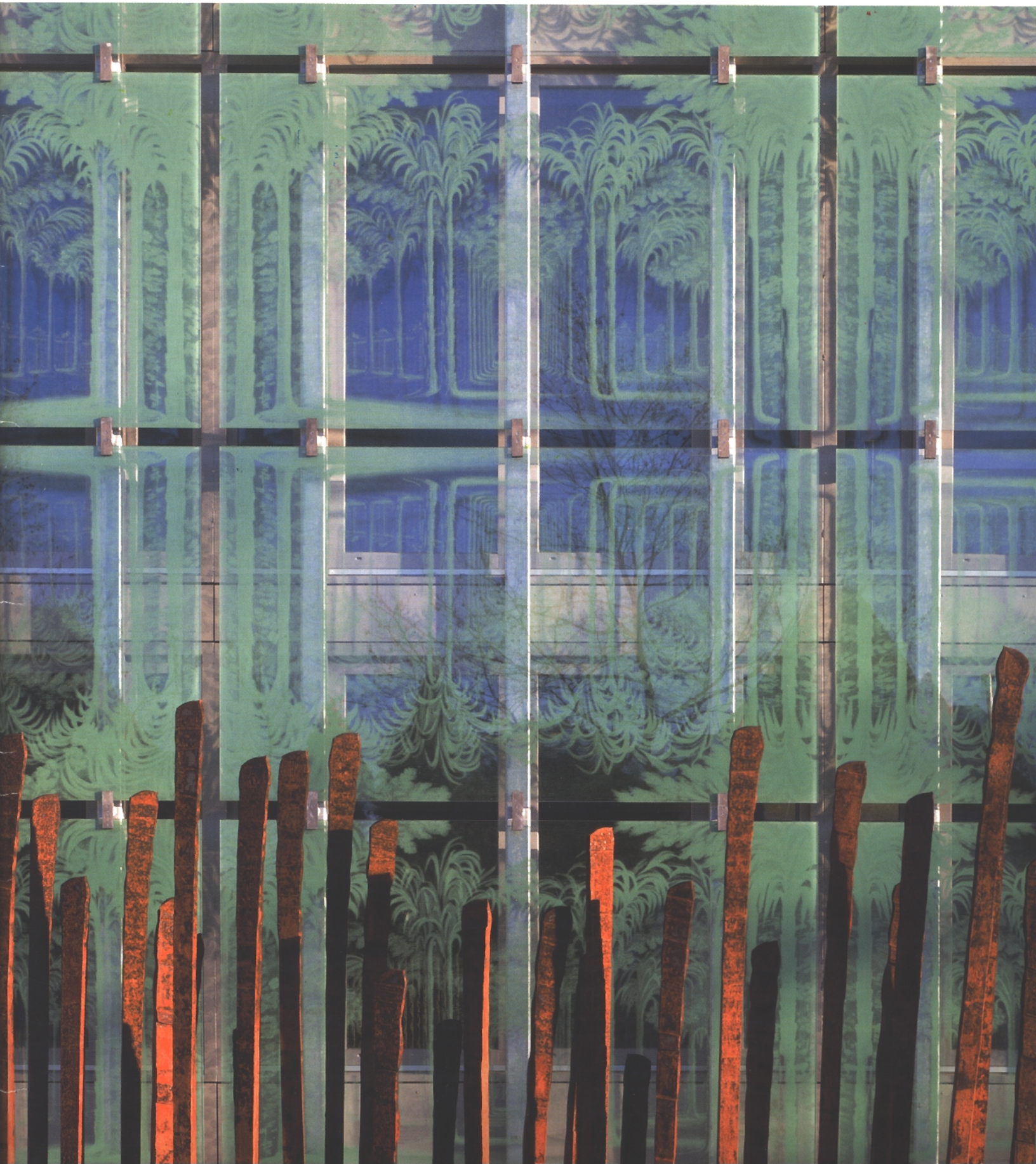
Architectuur NL

www.architectuur.nl

#03 / 2007

62e jaargang

Interview Thomas Rau
Essay Fragment, herinnering en
het andere bij Loos
Platform NwA Architecten
Architectuurdocumentatie
Cultuurhuis Stadshagen Zwolle
Parktheater Eindhoven
ROC van Twente Almelo
De Nieuwe Akbar Amsterdam

Parktheater Eindhoven

Architecten-en-en, Eindhoven

De Stadsschouwburg van Eindhoven was midden jaren negentig aan vernieuwing toe. Het sjeke, luxueuze gebouw van de architecten Geenen en Oskam uit 1964 was technisch verouderd en in de loop der tijd nogal verrommeld door allerlei aanpassingen, maar nog steeds goed bruikbaar. Alleen de bestaande kleine Globezaal voldeed niet meer en verder waren de kantoren nogal onhandig over het gebouw verspreid. Een belangrijke wens was verder om het theaterbezoek uit te breiden tot een compleet avondje uit, waarvoor meer horecavoorzieningen nodig zijn. Vanaf januari 2007 is het nieuwe theater in gebruik.

Paul Groenendijk

Architect Arie van Rangelrooy van Architecten-en-en, die eerder het Eindhovense stadhuis heeft gerenoveerd, ontwikkelde een nieuw concept voor het theater. De nieuwe kleine zaal met een capaciteit van 500 plaatsen is geïnspireerd op het Teatro Central in Sevilla, dat ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling van 1989 werd gebouwd. Een flexibele zaal met een vlakke vloer waarbij zaal en toneeltoren elkaar geheel overlappen. Een verplaatsbare tribune maakt allerlei indelingen mogelijk.

Positie nieuwe zaal

Belangrijkste ontwerpbeslissing was de positie van deze nieuwe zaal ten opzichte van het monumentale, symmetrische gebouw. Globaal waren er drie mogelijkheden: ten noordoosten aan het nabijgelegen plantsoen, aan de kop van het gebouw of ten zuidoosten grenzend aan het park. Deze laatste optie is gekozen. De nieuwbouw is als autonoom object vormgegeven en via een glastrook verbonden met het bestaande gebouw. In de hierdoor ontstane tussenzone (Intermezzo) is een centrale, informele foyer gecreëerd. Ook is hier een plek gevonden voor een invalidenlift.

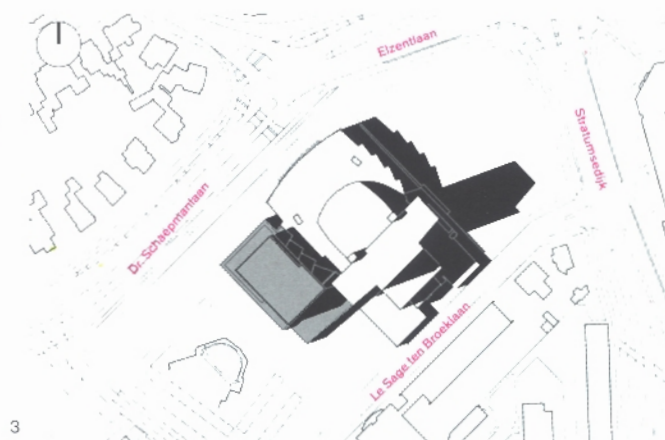
Entreehal en Globezaal

De hoofdentree is in ere hersteld en doordat alle kantoorfuncties hier zijn weggehaald konden kassa en garderobe hier worden geconcentreerd. In het bestaande gebouw is zo een open centrale ruimte ontstaan, een 'cultureel verkeersplein'. De oude Globezaal is omgevormd tot een ovaal auditorium. De zaal is met hout bekleed en wordt vooral gebruikt voor ontvangsten, recepties en presentaties. In het oude gebouw zijn de oorspronkelijke kleurstellingen hersteld zoals de goudgele vaste vloerbedekking, zijn de stoelen opnieuw bekleed en zijn de aanwezige kunstwerken gehandhaafd. Het kunststucwerk rond de grote zaal is hersteld en er is alleen een klein regiedeurkje naadloos in opgenomen.

Opzet nieuwbouw

De nieuwe zaal ligt op hetzelfde niveau als de bestaande. Dit heeft belangrijke logistieke voordelen, vooral bij het laden en lossen. Achter de nieuwe zaal en

- 1 De nieuwbouw aan de parkzijde van het oude theater
- 2 De bestaande hal met originele kleurstelling in ere hersteld
- 3 Situatie 1:4000
- 4 De ovale Globezaal is geheel met hout bekleed

onder de bestaande grote zaal. Hier is een extra repetitieruimte toegevoegd. Het feit dat de nieuwe zaal op hetzelfde niveau als de oude ligt levert echter wel een aantal technische problemen op. Vanwege de grondwaterstand was het niet mogelijk het gebouwdeel onder de nieuwe zaal in te graven. Door de vloer zo dun mogelijk te houden was het mogelijk deze onderste laag waar zich de kantoren en de kaartreceptie bevinden een verdiepinghoogte van 2,60 meter te geven. Minimaal, maar nog net acceptabel. Alle installaties bevinden zich in de begane grondvloer van het kantoor en de verlichting hangt los in de ruimte. De dunne, maar wel geluiddichte zaalvloer wordt gedragen door fraai vormgegeven V-vormige betonnen kolommen met een fiks wapeningspercentage. Via rubber blokken wordt trillingsoverdracht vermeden. Door het hart van de kolommen te openen ogen ze minder massaal. Het kantoorgedeelte krijgt daglicht uit de glazen zijgevel en uit het glazen tussenlid. Aan de straatkant naast de nieuwe zaal is een restaurant gevestigd, dat ook voor passanten toegankelijk is. Aan de aparte entree bij het kantoorgedeelte ligt de reserveringskassa.

Gevels en lichtkunstwerk

De nieuwe theaterzaal is als een volkomen autonoom rechthoekig volume naast het van siermetselwerk voorziene bestaande gebouw gezet. Het gebouw heeft een grotendeels gesloten gevel van gepolijste betonpanelen met als verlevendiging een vliedervormig patroon. De dakrand is hoog door gezet om de batterij installaties aan het zicht te onttrekken. De noordoostelijke gevel die grenst aan het bestaande gebouw is voorzien van een bovenrand met een belettering van speciale betonpanelen. De letters zijn 2,40 m. hoog. De terugliggende wand daaronder van melkglas is voorzien van een lichtkunstwerk van Herman Kuijjer. 6144 led-lampjes, die dag en nacht van kleur veranderen, zorgen voor een verrassend kleurig accent. Vooral 's avonds heeft het gebouw daardoor een feestelijke uitstraling.

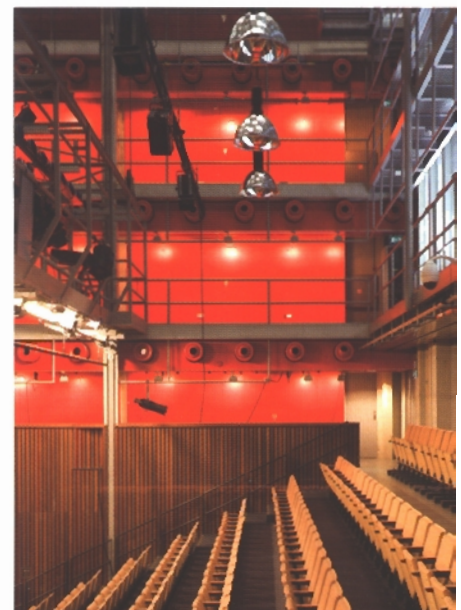
Aan de onderzijde is de gesloten doos voorzien van een glazen omloop. De gevels zijn opgebouwd uit glasplaten met een gezeefdrukte print met een fragment van een theaterdecor; de groene kleur verwijst bovendien naar het nabijgelegen park. De theaterzaal heeft hier een apart omlijst raam. Hierdoor kan de buitenwereld bij een theaterstuk getrokken worden of er kunnen ook voorstellingen gegeven worden voor bezoekers binnen.

Nieuwe theaterzaal

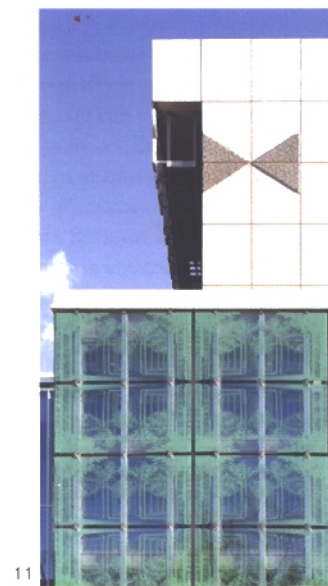
Het raam brengt ook daglicht in de theaterzaal zodat het prettiger werkt bij de opbouw. Via een vouwwand is het raam volledig af te sluiten.

De zaal van 20 bij 30 meter heeft wanden van TT-vloerplaten. Deze 25 x 100 cm lange vloerplaten zijn in één keer overeind gezet. Zeven betonschijven dragen de stalen dakspanten. Onderin is de zaal geheel van hout; wanden en vloer vormen een eenheid. Daarboven bepaalt de theatertechniek het uiterlijk. De lichtarmaturen zijn opgehangen aan een staalconstructie en bereikbaar via een roostervloer hoog in het gebouw. In de roodgeverfde zijgevel zijn de luchtblazers vormgegeven als decoratieve knoppen.

Puristen zullen misschien bedenkingen hebben bij de rigoureuze uitbreiding van de oude schouwburg. Het vrijstaande symmetrische object heeft erin een dominant bouwdeel bij gekregen. Maar dit nieuwe bouwdeel is volledig autonoom en herkenbaar als toevoeging. Het verhoogt de praktische bruikbaarheid van het theater en heeft ervoor gezorgd dat het interieur van het bestaande gebouw weer in oude glorie kon worden hersteld. Bovendien nu vanuit de glazen verbindinggang goed zicht op het bijzondere siermetselwerk van de oude buitengevel, die hier in het interieur is opgenomen.

Projectarchitect Arie van Rangelrooy
 Medewerker Pim van der Linden
 Opdrachtgever Gemeente Eindhoven/Stadsschouburg Eindhoven
 Hoofdaannemer Heijmans IBC Bouw, Best
 Adviseur constructie Arcadis Bouw & Vastgoed, Den Bosch
 Adviseur installaties Uticon Ingenieursbureau, Eindhoven
 Adviseur akoestiek Drosserblesgraaf Eindhoven
 Adviseur toneeltechniek Stakebrand, Heeze
 Adviseur kantoorconcept Concept-International, Maastricht
 Interieurarchitect Architecten-en-en
 Lichtkunstwerk Herman Kuijjer, Eindhoven
 Oplevering nieuwbouw Najaar 2005
 Oplevering renovatie Najaar 2006
 Bruto vloeroppervlakte 5000 m² (nieuwbouw) en 12000 m² (bestaand)
 Bouwsom € 20.000.000 incl. installaties, excl. inrichting en BTW
 Leveranciers:
 Liften Kone, Den Haag
 Hekwerk en vitrines Xander Spronken, Geulle
 Kunstwerk kantoor + receptie Paul Gallis, Amsterdam
 Foto's Ger van der Vlugt en François Eyck (8)

10 V-vormige kolommen in het kantoor
 11 De nieuwe gevel met betonelementen
 gezeefdrukte glaspanelen
 12 De gecombineerde dienstingang
 en losruimte

